

ÎNCHEIERE

28 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul întreprinderii mixte „Moldcell” societate pe acțiuni, avocatul Natalia Covaliov împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a întreprinderii mixte „Moldcell” societate pe acțiuni împotriva lui Veaceslav Semeniuc cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor judiciare,

c o n s t a t ă:

La 12 noiembrie 2016, întreprinderea mixtă „Moldcell” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată ÎM „Moldcell” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Semeniuc cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor judiciare (f.d. 20, 1-2).

În motivarea acțiunii menționează că, între ÎM „Moldcell” SA, în calitate de operator și Veaceslav Semeniuc, în calitate de abonat a fost încheiat contractul de abonament și acordul suplimentar, în conformitate cu care prima s-a obligat să ofere abonatului posibilitatea de a beneficia de opțiunea promoțională de procurare a unui telefon mobil la preț special, cu condiția achitării din partea abonatului a abonamentului lunar pe o perioadă obligatorie prevăzută în contract.

Relevă reclamanta că, Veaceslav Semeniuc a încetat să achite abonamentul lunar, circumstanță care i-a cauzat un prejudiciu în sumă totală de 3 130,70 de lei, compus din datoria la serviciile prestate plus compensația.

Totodată, în conformitate cu p.11 al acordului suplimentar, adițional compensației și datoriei acumulate, Veaceslav Semeniuc urmează să achite o penalitate de 0,5% per zi, care în condițiile speței, pentru 100 de zile de întârziere constituie suma de 1 565,35 de lei.

Astfel, având în vedere că Veaceslav Semeniuc nu a efectuat achitări în contul stingerii datoriei, este cert faptul că încasarea acesteia pe cale amiabilă este imposibilă, unica soluție legală pentru perceperea datoriei în mărime de 4 696,05 de lei este încasarea forțată a acesteia.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la Veaceslav Semeniuc în beneficiul ÎM „Moldcell” SA a datoriei contractuale în sumă de 4 696,05 lei, a sumei de 270 de

lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suportate sub forma taxei de stat și a sumei de 1 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Fălești) din 24 ianuarie 2017 (f.d. 30, 34-36 recto-verso) s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la Veaceslav Semeniuc în beneficiul ÎM „Moldcell” SA datoria în sumă de 705,70 de lei și suma de 270 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată (taxa de stat), iar în rest acțiunea s-a respins.

În consolidarea soluției emise, prima instanță a reținut că, în temeiul contractului de abonament din 23 mai 2012 și acordului suplimentar la contractul de abonament din 23 mai 2012 ÎM „Moldcell” SA a prestat lui Veaceslav Semeniuc servicii de telefonie în sumă totală de 470,70 de lei, însă ultimul nu și-a executat obligațiile contractuale și nu a achitat retribuiția convenită pentru beneficierea serviciilor de telefonie mobilă.

Totodată, pentru neachitarea în termen a plății pentru serviciile de telefonie mobilă, Veaceslav Semeniuc urmează să achite penalitatea în sumă de 235 lei, conform calculului penalității de 0,5% din suma restantă pentru 100 de zile prevăzute de pct. 11 al contractului ($470,70 \text{ de lei} \times 0,5 \% = 2,35 \text{ de lei per zi} \times 100 \text{ de zile} = 235 \text{ de lei}$).

Cu referire la capătul de cerere privind încasarea sumei de 2 660 de lei, instanța inferioară a notat că aceasta este formulată în baza pct. 6, 11 și 12 din contract, care stabilesc că, după rezilierea contractului, operatorul este în drept de a solicita încasarea de la abonat compensația pentru telefonul mobil „Dell Aero” obținut de Veaceslav Semeniuc la prețul promoțional de un leu, cu condiția să achite abonamentul lunar în sumă de 140 lei pentru perioada minimă de 24 de luni.

Astfel, constatând că ÎM „Moldcell” SA nu a probat rezilierea contractului, prima instanță a conchis netemeinicia acțiunii în partea încasării de la Veaceslav Semeniuc în beneficiul ÎM „Moldcell” SA suma de 2 660 de lei.

În această ordine de idei, având în vedere că, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii în partea compensării de către Veaceslav Semeniuc cheltuielile operatorului suportate în cadrul campaniei în sumă de 2 660 de lei, instanța inferioară a opinat că acesta nu poate fi obligat să plătească ÎM „Moldcell” SA penalitatea din această sumă.

Succesiv, stabilind caracterul subordonat al pretenției cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată în raport cu pretenția principală privind încasarea datoriei și având în vedere că a conchis temeinicia parțială a acțiunii, prin prisma art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prima instanță a ajuns la concluzia necesității admiterii pretenției cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată în suma de 270 de lei, suportate de către ÎM „Moldcell” SA cu titlu de taxă de stat la depunerea acțiunii.

Totodată, în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei, instanța inferioară a taxat că, ÎM „Moldcell” SA nu a probat faptul că a suportat aceste cheltuieli. Or, conform ordinului de plată nr. 3278 din 17 octombrie 2016, suma de 1 000 de lei a fost achitată avocatului de către întreprinderea mixtă „Incaso” societate cu răspundere limitată, însă materialele cauzei nu certifică că suma de 1 000 de lei pentru serviciile avocatului ar fi fost suportată de însăși ÎM „Moldcell” SA.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 august 2017 (f.d. 86, 87-95) s-a admis apelul declarat de ÎM „Moldcell” SA, s-a casat parțial hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Fălești) din 24 ianuarie 2017 în partea încasării datoriei, și în această latură s-a emis o hotărâre nouă, prin care: s-a admis acțiunea și s-a încasat de la Veaceslav Semeniuc în beneficiul ÎM „Moldcell” SA datoria în sumă de 3 130,70 de lei și

penalitatea în sumă de 1 565,35 de lei, iar în rest, dispozițiile primei instanțe ce țin de recuperarea cheltuielilor de asistență juridică, s-au menținut și s-a respins cererea ÎM „Moldcell” SA cu privire la recuperarea cheltuielilor de judecată.

Întru fortificarea poziției sale, instanța de apel a notat că, obligațiile părților au fost reciproce, astfel încât obligația fiecăreia din ele era corelativă celeilalte. ÎM „Moldcell” SA a oferit lui Veaceslav Semeniuc un abonament lunar și un telefon mobil, iar ultimul și-a asumat obligația să achite o perioadă de 24 luni un abonament lunar în mărime de 140 lei, din momentul încheierii contractului.

În asemenea circumstanțe, constatând că Veaceslav Semeniuc nu și-a menținut starea numărului său activ până la expirarea perioadei obligatorii de utilizare a serviciilor până la 23 mai 2013, dar din 01 octombrie 2012 a încetat achitarea abonamentului, instanța de apel a conchis că de la ultimul urmează a fi încasată suma de 2 660 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neexecutarea contractului, constituită din: 140 de lei (abonament lunar) x 19 luni (perioadă de utilizare a serviciilor, dar neachitată).

Succesiv, instanța inferioară a apreciat ca fiind temeinică pretenția cu privire la încasarea penalității în mărime de 1 565,35 de lei, or, conform pct.11 al acordului, operatorul va calcula o dobândă de întârziere în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 100 de zile din data calculării termenului respectiv. Astfel, ținând cont de faptul că datoria lui Veaceslav Semeniuc față de ÎM „Moldcell” SA constituie suma de 3 130,70 de lei (470,70 + 2 660) cu titlu de prejudiciu pentru neexecutarea contractului, respectiv, primul urmează să achite celei din urmă și o penalitate de 0,5 % din suma de 3 130,70 de lei pentru fiecare zi de întârziere, pentru 100 de zile, ceea ce constituie: 1 565,35 de lei (3 130,70 de lei x 0,5% x 100 de zile).

Cu titlu secundar, instanța de apel a notat că este justă hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 de lei, deoarece acestea au fost achitate avocatului Natalia Covaliov de către ÎM „Incaso” SRL și nu de către reclamanta ÎM „Moldcell” SA, fapt ce exclude compensarea din contul pârâtului a acestei sume. Iar, ÎM „Moldcell” SA nu a demonstrat că într-adevăr ar fi efectuat transferul sumei de 1 000 de lei pe contul ÎM „Incaso” SRL, pentru ca aceasta să facă în numele său achitări avocatului Natalia Covaliov.

La 03 noiembrie 2017, reprezentantul ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și modificarea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la Veaceslav Semeniuc a sumei de 1000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică și sumelor de 203 lei și 338 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel și cererii respectiv cererii de recurs (f.d. 104-106, 107).

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele factice ce țin de fondul cauzei și a invocat că, instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea în partea compensării cheltuielilor de judecată.

În acest sens menționează că, prin procura din 30 iunie 2016, eliberată în baza contractului de prestare servicii de recuperare a creanțelor nr. 01-02/11 din 01 februarie 2011, ÎM „Incaso” SRL a fost împuternicită de către ÎM „Moldcell” SA să o reprezinte în instanțele de judecată, cu dreptul de a desemna avocați și de a semna la necesitate, semnătura ultimei fiind opozabilă ÎM „Moldcell” SA.

Consideră că taxa de stat și serviciile juridice achitate de către ÎM „Incaso” SRL urmează a fi considerate drept cheltuieli de judecată percepute de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei.

Susține că lucrul avocatului nu constă doar în prezența fizică în fața instanței de judecată, dar activitatea lui pe o cauză este mult mai complexă și cuprinde mai multe activități atât în faza de pregătire a acțiunii spre înaintare în judecată cât și urmărirea mersului procesului și după caz, realizarea căilor de atac sau depunerea titlului executoriu spre executare, motive pentru care consideră că taxa achitată pentru serviciile juridice în speță, sunt reale, necesare și rezonabile.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorului termenului legal, deoarece conform avizelor de recepționare DS3100005233AR (f.d.97) și DS3100005232AR (f.d. 98), recurenta ÎM „Moldcell” SA și respectiv reprezentantul acesteia, avocatul Natalia Covaliov au recepționat la 25 septembrie 2017 decizia Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 03 noiembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d. 107), ultima zi de declarare a recursului fiind 25 noiembrie 2017, ora 24.00.

Completul de admisibilitate apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate alegațiile reprezentantului recurenteii conținute în recurs precum că, cheltuielile juridice achitate de către ÎM „Incaso” SRL urmează a fi considerate drept cheltuieli de judecată percepute de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei.

Or, dispozițiile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează imperativ că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Aderent, art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescriu că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Instanța de recurs notează că, în baza ordinelor de plată nr. 1477 din 21 martie 2017 (f.d. 46), nr. 262 din 28 septembrie 2017 (f.d. 103) și nr. 3278 din 17 octombrie 2016 (f.d. 5), taxa de stat și respectiv cheltuielile pentru asistența juridică nu au fost efectuate de reclamantul în speță ÎM „Moldcell” SA, ci de către ÎM „Incaso” SRL. Prin urmare, ÎM „Moldcell” SA nu poate pretinde la compensarea cheltuielilor de judecată în cazul în care nu a probat faptul că a suportat efectiv aceste cheltuieli.

Ipoteza relevantă certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece nu conține niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, circumstanță care în esență profilează caracterul declarativ al acestuia și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei*, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de reprezentantul ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea

eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că reprezentantul ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov a depus prezenta cerere de recurs după ce prima a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii ÎM „Moldcell” SA i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei*, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 august 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță